Anul al 54-lea 14 Pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei 14 Pagini Nr. 193 Vineri 16 Iulie 1937

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în ţară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

„ASOCIAŢIUNII" SIBIIU

ISLAZURILE

Asemenea copiilor întârziaţi în desvoltarea lor, cari, în şcoală, rămân mereu de căruţă, neputând ţine pasul învăţăturii cu ceilalţi conşcolari, la fel se întâmplă şi cu ţara noastră, care în multe privinţi rămâne mereu de căruţă faţă de celelalte ţări şi mai ales în privinţa capacităţii de a se gospodări.

Ce s'a petrecut cu creiarea şi gospodărirea islazurilor comunale este cu deosebire caracteristic. Am jertfit păduri seculare, trecându-le fără multă vorbă pe sub secure, am deposedat de averile şi podoabele lor mânăstiri şi biserici, vechi ctitorii închinate caritătii şi culturii, am distrus bunuri vii, creiate de-alungul secolelor, ca să le transformăm în câmpuri de păşune, pentruca în scurt timp, prin părăsirea şi nepriceperea colectivă, toate acestea să devină deşerturi jalnice şi nefolositoare, părăsite chiar de cei pentru folosul cărora fuseseră, dragă Doamne, creiate.

Am înzestrat astfel ţara cu 4 milioane hect. de islazuri, care, în realitate, nu sunt decât 4 milioane hectare de pârloagă, de mărăciniş, de adăpost al larvelor de omizi, lăcuste şi alte gângănii distrugătoare — de lepră şi mizerie gospodărească.

Nimeni n'a avut grija să le curete, să le întreţie, să dea nivel de scurgere apelor, după ploi şi topirea zăpezilor, nacum să ridice pe ele lucerniere, plantaţii de adăpost, etc.

Nu e deci nici o mirare, că în scurt timp faimoasele islazuri au ajuns câmpuri moarte, pierdute pentru economia agricolă, neproducând comunelor din taxele păşunatului nici pentru plata păzitorului, afară de cazurile, în care gospodari comunali mai grijulii pentru interesele lor decât pentru ale obştei gospodărite, au întrebuinţat părţile bune de cultură în folos propriu.

Şi mai trist şi mai scandalos e faptul, că această încurie a domnit în vremea când islazurile comunale ţineau, administrativ, de ministerul agriculturii şi domeniior. Abia de vre-o doi ani s'a pus în fine problema islazurilor în desbaterea forurilor conducătoare, când s'a hotărît trecerea administrării lor ministerului de interne.

De atunci am putut constata, cu uimire, dar mai ales cu satisfacţie, o grije şi o activitate deosebită în jurul salvării acestei imense avuţii şi al îndrumării sale în direcţia destinaţiei pentru care fusese creiată.

Am putut lua cunoştinţă de un plan metodic de îmbunătăţiri treptate, pus în execuţiune, începând cu cultivarea de plante furajere vivace (lucernă, trifoi, etc.) pe anumite suprafeţe, şi continuând cu plantaţiuni de nuci şi perdele de salcâmi, care pe lângă că adaugă la valoarea reală a fondului, îndeplinesc şi rolul util de a servi ca umbrare oamenilor şi vitelor, şi adesea ca mijloc de corectare şi de consolidare a terenului şi chiar de îndulcire a climatului.

Pentru anul acesta, direcţiunea păşunilor anunţă un plan foarte desvoltat de ameliorare. Alegând 20 de judeţe, în care condiţiunile de cultură pentru seminţele furajere s'au dovedit mai prielnice, direcţia păşunilor a hotărît să facă din acestea, centre de aprovizionare cu sămânţă a întregei ţări. Totul e organizat pe baza unui sistem de colaborare între ministerul de interne, eforiile judeţene şi comunale, precum şi agricultorii cunoscuţi ca producători de seminţe furajere. Prin această colaborare se va procura direct dela producători sămânţa necesară culturii pe islazurile celor 20 de judeţe anume alese, iar judeţele consumatoare vor trebui să angajeze sămânţa în judeţele producătoare, în raport cu sumele prevăzute în bugetele lor în acest scop, fiind ţinute în acelaş timp să dea şi avansuri până la 30% din costul seminţelor angajate.

Ceeace va prisosi, după satisfacerea nevoilor interne, se va destina exportului, iar produsul va servi să înlesnească distribuirea sămânţei către eforii şi agricultori particulari la preţuri cât mai reduse.

După planul întocmit, cei în drept speră ca în 4—5 ani să isbutească a însămânţa cu plante de nutreţ cel puţin 1 milion de hect., adică un sfert din suprafaţa actuală a islazurilor.

Pentru însămânţările de primăvară s'au şi luat măsuri pentru începerea muncilor de desfundare şi preparare a terenurilor în vederea acestor culturi.

Să nădăjduim că iniţiativa nu se va opri numai la planuri şi programe ticluite în birou şi că, chiar trecându-se la fapte, lucrul nu va fi lăsat pe mâna nepricepuţilor sau îndărătnicilor, ci va fi executat cu tragere de inimă, cu seriozitate şi sub cel mai energic control de sus.

NUMENSDORF (Olanda) — NICOLAE VERMONT

14 IULIE

Franţa a sărbătorit eri ziua în care, în cadrul firesc şi obligatoriu pentru naţiunile mari ca şi pentru cele mici, al unui naţionalism curat, dinamic şi constructiv, au triumfat ideile mari şi generoase de libertate, de egalitate şi de fraternitate, idei care la o laltă constituesc temelia solidă a civilizaţiei şi a progresului omenirei.

Prin însăşi amploarea înţelesului pe care'l are această zi de sărbătoare naţională franceză, ea a intrat oare cum în patrimoniul moral al tuturor popoarelor care au urmat, în ascensiunea lor spre civilizaţie, pilda geniului constructiv francez.

D. d'Ormesson, fostul ministru al Franţei la Bucureşti, vorbind acum un an, cu prilejul zilei de 14 Iulie, în faţa coloniei franceze, a spus între altele următoarele:

„Toţi trebue să păstrăm încrederea întreagă, absolută, fierbinte, în destinele Franţei nemuritoare, pământ al libertăţii, al patriotismului, al muncii, al democraţiei şi al dreptăţii".

Către această Franţă, pe care noi românii o iubim cu toată puterea inimei noastre, de care suntem legaţi prin origina noastră comună şi prin sacrificiile noastre comune pentru triumful libertăţii şi al independenţei popoarelor noastre, către această Franţă nemuritoare se îndreaptă azi gândurile poporului român, gânduri însufleţite de cele mai sincere urări pentru liniştea şi fericirea ei.

Dar, pentru noi, ziua de azi este ceva mai mult: prin prezenta Regelui României în capitala Franţei, prin participarea Suveranului României la strălucita paradă militară ce se va desfăşura acolo ca o mărturie a formidabilei forţe pe care Franţa e gata s'o pue în apărarea păcii şi a dreptăţii, ziua de azi este un simbol al solidarităţei strânse, al prieteniei indistructibile dintre România şi Franţa. Ca şi marea noastră prietenă, România vrea pace, o pace stabilită pe justiţie şi pe libertate. Unite în acelaş gând, urmărind acelaş scop, prietenia între cele două ţări e mai mult decât o alianţă scrisă: ea e împletirea unor idealuri comune, e sinteza aceluiaş crez şi contopirea unei comune şi ferme hotărâri, de a merge umăr la umăr pentru apărarea patrimoniului de justiţie şi de libertate cucerit prin sângeroasele sacrificii ale celor două popoare.

Fără texte de alianţă, fără manifestaţii de fanfaronadă şi fără frazeologie răsunătoare, prietenia Franţei faţă de România şi a României faţă de Franţa se manifestă prin fapte reale, prin sprijin efectiv, prin colaborare sinceră şi continuă pe toate tărâmurile, politic şi militar, economic şi cultural.

In clipa aceasta când la Paris Regele României stă alături de Preşedintele Republicei, când şeful statului major român stă alături de şefii armatei franceze, solidaritatea româno-franceză are caracterul unui simbol al hotărârei nestrămutate a celor două popoare de a uni forţele lor pentru apărarea a tot ce au ele mai sfânt: pacea şi libertatea.

Turism şi specula

—oxo—

Oficiul Naţional de Turism face sforţări apreciabile pentru a stimuia interesul pentru frumuseţile naturale ale ţării şi a atrage vizitatori străini în număr cât mai mare. Am aflat că, în scopul acesta, ar fi înfiinţat chiar birouri de propagandă în unele capitale din Apus.

Nu încape îndoială că, din punctul de vedere turistic, România întruneşte dela natură condiţiuni minunate, care să atragă pe străinii doritori de pitoresc sau cari simt nevoia unei cure de băi ori de odihnă. Avem admirabile staţiuni termale şi climaterice şi avem o foarte frumoasă variaţie de teren. Câmpii întinse şi mănoase, regiuni de dealuri cum nu prea găseşti aiurea, ţinuturi muntoase de o impunătoare măreţie, avem văile râurilor proslăvite cu drept cuvânt de poeţii noştri, avem litoralul Mării Negre şi Delta Dunării, o regiune unică în felul ei. Ţara Românească nu e numai mănoasă, dar în acelaş timp este şi nespus de frumoasă. Sunt — fac afirmaţia aceasta în cunoştinţă de cauză — unele ţinuturi şi colţuri de munte, care, în ce priveşte frumuseţea şi măreţia lor, nu cedează întru nimic peisagiilor celor mai pitoreşti ale Elveţiei, ţara pitorescului prin excelenţă.

Un alt element este de natură să exercite o puternică atracţie asupra străinilor amatori de turism. Elementul acesta îl constitue farmecul noutăţii, România nefiind aşa cum, bunăoară, este cazul Elveţiei, o ţară cunoscută de mult şi consacrată ca o ţară de turism. România formează din acest punct de vedere un teren oarecum virgin.

Totuşi, ea nu e cercetată de turiştii străini decât în proporţii foarte mici, mult mai mici decât ar fi de dorit şi ar fi cu putinţă.

Ceva mai mult. Cu toate greutăţile şi complicaţiile de valută, un număr destul de respectabil de români preferă să-şi îngrijească sănătatea sau să-şi facă luna de odihnă în localităţile balneare ori climaterice din străinătate.

Să zicem — deşi nu în totdeauna este adevărat — că românii sau cetăţenii români, cari preferă localităţilor balneare şi climaterice din ţară, localităţile similare din străinătate, fac lucrul acesta din spirit de snobism sau din lipsă de dragoste pentru ceeace este al nostru.

Insă alta sau, mai exact, altele sunt cauzele pentru care turiştii străini cercetează România în număr aşa de mic.

Una din cauze este, netăgăduit, lipsa de confort. Avem, ce-i drept, în anumite staţiuni dela mare sau dela munte oteluri mari şi luxoase, dar staţiunile acestea nu sunt ţara întreagă. Un străin, de pildă, care ar veni din ţara lui cu automobilul şi ar dori să se mai abată din şoseaua asfaltată Oradea-Giurgiu, va avea, atât în ce priveşte starea drumurilor, cât şi lipsa de confort, decepţii mari şi neplăceri tot aşa de mari.

O altă cauză — aceasta valabilă nu numai pentru străini, ci şi pentru cetăţenii români — este specula dela oteluri şi restaurante, specula datorită nesăţioasei lăcomii de câştig cât mai mare într'un timp cât mai scurt, ceeace este cu totul contrariu principiilor adevăratului comerţ.

Se ştie că specula nu trebue confundată cu scumpetea provenită din o urcare firească a preţurilor. Este specula atunci când vinzi nepermis de scump un articol pe care l-ai plătit incomparabil mai eftin.

Să dăm un exemplu lămuritor. In Cehoslovacia preţul chilogramului de carne este de cinci ori mai scump decât preţul cărnei în România. Totuşi, masa la un restaurant dela Praga nu costă mai scump decât aceiaşi masă luată la un restaurant din Bucureşti. Aceasta pentrucă restauratorul dela Praga se mulţumeşte cu un câştig minim, pe când cel dela noi...

Vestea despre specula ce se practică la noi a mers preutindeni. Specula şi celelalte condiţiuni de care am pomenit mai sus, au drept urmare că turismul nu poate lua la noi desvoltarea la care a ajuns în alte ţări.

N. BATZARIA

Ridicarea restricţiunilor de import în Turcia

Ankara, 13 (Radio Central). — *Ministrul de comerţ turc, Jelat Bajar, a declarat unui redactor al ziarului „Ulus" că începând dela 12 Iulie se vor ridica toate restricţiunile de import existente în Turcia.*

—oxo○oxo—

Arestarea altui inalt demnitar sovietic

Moscova, 13 (Radio Central). — **„Pravda" anunţă din Dagestan arestarea preşedintelui Curţii supreme de justiţie a acestei provincii.**

Cauza arestării e pactizarea cu conducătorii mişcării revoluţionare din Dagestan.

—xox●xox—

Alte turburări antisemite, în Polonia

Varsovia, 13 (Rador). — *Grupuri de manifestanţi au distrus eri mai multe magazine evreeşti din localitatea Jasionowska. Trei sute de familii se pregătesc să părăsească localitatea.*

Tragedia unor copii

S'au inecat pornind pe o plută, în marea Baltică

Berlin, 13 (Radio Central). *O tragedie, ale cărei victime au fost trei copii: un băiat de 8 ani, o fetiţă de 6 ani şi una de 3 ani, s'a întâmplat în apropierea insulei Oşel, din marea Baltică.*

Copiii au făcut o plută şi au pornit cu ea în mare. S'a făcut noapte şi nefericiţii copii nu s'au mai întors la mal. O fetiţă, care îi văzuse plecând, a povestit cele întâplate. A doua zi, valurile mării au aruncat la mal o sfărâmătură a plutei şi cadavrul fetiţei de 6 ani. Despre ceilalţi doi lipseşte orice urmă.

Limba noastră

Neologismele lui Odobescu

In Ţara românească în şcoalele româneşti, nu se învăţa limba română. Ba, în multe şcoale se schilodeşte graiul, se îndeamnă şcolarii să calce regulele sintaxei şi să întrebuinţeze cuvinte străine. Nu se mai învaţă gramatica. Nu o ştiu chiar profesorii. Nu din vina lor. N'au învăţat-o nici ei. Şi, atunci, ce să facă? Fac teorii şi comentarii literare. E mai uşor: baţi câmpii cum te tae capul.

Odobescu, zice d. Măruţă, în loc de *greutate* a întrebuinţat *dificultate* şi în loc de *sburătoare* cuvântul *volatile*, fiindcă unul „are *aici* (în fraza lui Odobescu) mai multă precizie", celalt e „potrivit tonului de humor care străbate întreaga operă", — *Pseudokynegeticos.*

Ce are aface *volatile* cu „tonul de humor" ce ar străbate opera lui Odobescu, nu pricepem şi nici nu e de priceput. *Volatil* înseamnă ceea ce sboară, ceea ce se preface în gaze sau în vapori. Ce e glumeţ în cuvântul acesta?

Să citim rândurile lui Odobescu: „Buffon... împarte acest soi de volatile în patru specii, numite franţuzeşte: *grive* propriu zisă, *draine* care este mai mare la trup de cât toate *litorne*, şi *mauvis*...".

Vă vine să râdeţi? Unde e hazul cuvântului *volatil*? Fericit cine poate să priceapă şi să râdă. Ascultând pe d. Măruţă ai crede că *volatil, litorne*, şi *mauvis*, sunt cuvinte la auzul cărora românul se prăpădeşte de râs.

Ca să îndreptăţească folosirea cuvintelor străine, d. Măruţă, în plină rătăcire, înşiră şi alte neologisme scoase din *Pseudokynegeticos.*

Când, în 1891, Ionnescu-Gion a ţinut la Ateneu conferinţa: *Cum vorbim*, Odobescu i-a scris: *„Bine e, fără îndoială, să ne ferim de cuvinte străine sau înstrăinate de limba românească*... Dar ce este încă şi mai de seamă, e să *cugetăm româneşte*... Intocmirea frazelor să se facă în mintea noastră după logica limbii pământene... Ceea ce pe buze, sau de sub pană, iese dintr'o cugetare întocmită româneşte, apoi tot cu răsunet şi cu înfăţişare românească ajunge la auzul şi la vederea altora, chiar şi dacă, *pe ici pe colo, S'AR STRECURA* în stil şi în rost câte o vorbă cu faţă străină".

Toate acestea le scrie Odobescu, 18 ani de la publicarea *Falsului tratat de vânătoare.* Ele lămuresc neologismele din această operă: *„s'au strecurat".*

Vorbele „cu faţă străină" şi alte greşeli — fraze stângace, cacofonii — ce s'au *strecurat* în *Pseudokynegeticos*, sunt întunecate, şterse de strălucirea atâtor pagine, scrise cu meşteşug de mare artist şi într'o limbă românească fără păcat. Aceste pagine cinstesc literatura noastră şi pot sta alături cu cele mai frumoase bucăţi ale ori cărui mare scriitor, din orice ţară. O pildă:

„Când soarele se pleacă spre apus, când murgul serii începe a se destinde treptat peste pustii, farmecul tainic al singurătăţii creşte şi mai mult în sufletul călătorului. Un susur noptatic se înalţă de pe faţa pământului din adierea vântului prin ierburi, din târâitul greerilor, din mii de sunete uşoare şi nedesluşite se naşte ca o slabă suspinare eşită din sânul obosit al naturii. Atunci, prin înălţimile văzduhului sboară, cântând ale lor doine, lungi şire de cocori..."

Totul în aceste rânduri, cuvinte şi imagini, se îngână pentru a ne face să simţim o linişte impunătoare, în mijlocul unei desăvârşite singurătăţi: şi „soarele care se pleacă", şi „murgul serii" şi „susurul noptatic", şi „adierea vântului prin ierburi" şi „slaba suspinare", a firii, până şi „târâitul greerilor", stăpâni când sgomotul amuţeşte. Dar artist de frunte, Odobescu nu ne lasă mult timp în mijlocul naturii obosite, ci, vrăjitor, ne ridică fără de veste ochii spre cer, unde „lungi şire de cocori cântă ale lor doine".

E o faptă rea din partea ori cărui român, şi mai ales din partea unui profesor de română, să îndreptăţească, fiindcă *„s'au strecurat pe ici pe colo"*, în scrisul lui Odobescu, câteva neologisme, să îndreptăţească pornirea de a se strica limba noastră, *de a se face din ea o limbă internaţională.* E o faptă rea să înlături cuvintele româneşti ca să le înlocuieşti cu împrumuturi arabe, persane, africane, ba chiar şi de la Pieile-Roşii (*uragan* în loc de *furtună*), socotite, în neştiinţa noastră, cuvinte nobile, fiindcă au trecut pe la Paris.

Greşeli se găsesc la toţi scriitorii mari. Au greşit şi Molière, şi Flaubert, cel cu scrisul lui atât de îngrijit. A greşit şi Racine, — Homer al Franţei, cum îi zic unii. Dar nu s'a pomenit profesor francez, care să arate şcolarilor aceste greşeli, să le spună că sunt frumuseţi de stil, „absolut necesare" pentru „mai multă precizie" sau „pentru spiritul de humor al întregei opere". Greşelile marilor scriitori se arată tocmai ca tinerii să se ferească şi să nu le facă şi ei.

T. PISANI

Explozie la fortul Cernica

Primim următorul comunicat:

In după amiaza zilei de 12 Iulie s'a produs o explozie la fortul Cernica, unde este depozitată muniţie veche de artilerie, rămasă din timpul războiului dela inamic.

Fortul a fost imediat evacuat, aşa că nu s'a produs nici un accident de persoane.

Exploziile au continuat la intervale foarte mari până în noaptea de 12/13 Iulie.

Muniţia explodată este compusă din proectile de artilerie de un calibru neintrebuinţat în armata noastră.

Muniţia bună este depozitată în afara fortului în magazii izolate şi în afară de orice pericol.

S'a ordonat o anchetă spre a stabili cauzele cari probabil s'ar datori unei autoaprinderi produsă de pulberea alterată şi în descompunere.

Luni dimineaţa, înainte de a participa la dejunul dela Elysée, M. S. Regele Carol II a vizitat pavilionul României din expoziţia internaţională. In clişeu se vede Suveranul (x), intrând în curtea pavilionului.

Scufundarea unui vapor italian în portul Brăila

—oxo—

El fusese supraîncărcat cu mărfuri. — Pagube de peste 10 milioane lei

Brăila, 13 Iulie

Azi d. a., căpitănia portului nostru a fost înştiinţată că vasul „Messapia", sub pavilion italian, de 2000 tone registru, proprietatea armatorului A. Lauro, din Neapole, cu o importantă încărcătură de turtă de floarea soarelui şi cherestea, s'a scufundat în dreptul soc. „Concordia - Petrol", în faţa docurilor.

La faţa locului a sosit imediat d. inspector al portului, Al. Vasilescu, care a dat dispoziţii pentru remorcarea vasului din acel loc mai la vale cu 300 metri, spre a nu bara portul şi navigaţia.

Iată cum s'a produs scufundarea vasului „Messapia".

D. Gh. Gheorghiu, pilotul Comisiei europene a Dunării, delegat cu pilotarea vasului, care urma să-l conducă până la Sulina, aşa cum se procedează cu toate vasele de mare tonaj, care intră şi ies pe acest canal, prezentându-se la bord, a găsit că vasul avea o înclinaţie ce varia între 12-14 grade la tribord. D-sa a atras atenţia comandantului că dacă vasul se înclină şi către babord, atunci el are acelaş balans. Spre a se convinge dacă într'adevăr vasul are acelaş balans, s'a încercat înclinarea lui printr'o macara legată de catarg şi o parâmă de chei. Vasul s'a înclinat până la 2 jum. grade spre babord şi apoi, singur, a început să se bandeze către tribord, ajungând până la 35 grade. In răstimp, apa începuse să înunde puntea de comandă, pătrunzând prin gurile dela boncare şi ferestrele dela cabine. Deasemeni, apa a mai pătruns în camera maşinilor şi a căldărilor.

Comandantul vasului, văzând pericolul, a dat semnalul de alarmă. Două remorchere sosite la faţa locului nu au putut înlătura scufundarea.

Personalul de pe bord a încercat să arunce din cantitatea de cherestea în Dunăre, spre a uşura încărcătura, dar operaţia a dat greş, fiindcă apa pătrunsese în vapor până la puntea de comandă.

Din cercetările făcute până acum rezultă că scufundarea vasului „Messapia" se datoreşte unei încărcături mai mare decât putea să suporte.

Vasul „Messapia" avea o încărcătură de 40 vagoane turtă de floarea soarelui, dela Ismail, 95 vagoane cherestea, din cari 30 vagoane dela „Foresta română" din Galaţi, iar restul de 65 vagoane dela soc. „Ardeleană" din Brăila.

Turtele de floarea soarelui se exportau în Marsilia, iar cheresteaua avea destinaţia Africa de Nord.

Soc. „Intercontinentala", care navlosise vasul, a trimis şlepul „Leon", remorcat de remorcherul „Smirni", care a acostat lângă „Messapia", spre a descărca o parte din cheresteaua ce se găseşte la suprafaţă.

Vasul era asigurat la societatea „Steaua Română" şi „Lloyd".

Pagubele se urcă la câteva zeci de milioane lei.

Operaţiunile pentru descărcarea cherestelei din vasul scufundat vor dura cel puţin o săptămână.

Cercetările se fac de căpitănia portului.

Case aprinse în urma exploziei unei cisterne cu benzină

Roma, 13 (Radio-Central). — *O cisternă, care conţinea 80 hectolitri benzină s'a aprins brusc, în urma unei explozii, pe o stradă a oraşului Savona. Dela cisternă, flăcările s'au transmis asupra unor case din acea stradă, aprinzându-le.*

Pagubele sunt foarte mari.